

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. lapkričio 16 d.

Trečiadienis

Nr. 89 (1470)

Kaina 15 kap.

TSKP CK PLENUMUI — VISAS GAMYBINES UŽDUOTIS

Gruodžio 13 dieną mūsų Tėvynės sostinėje Maskvoje įvyks TSKP Centro Komiteto Plenumas. Tai bus svarbus įvykis kolūkinio kalmo darbo žmonių, visos tarybinės liaudies gyvenime. Plenumas svarstys klausimą, kaip vykdomi 1960 metų socialistiniai įsipareigojimai žemės ūkio produktų gamyboje, ir klausimą dėl priemonių žemės ūkiui toliau vystyti.

Kiekvieno rajono žemdirbio, darbininko pareiga — padaryti viską, kad iki Plenumo būtų garbingai įvykdyti prisiimtieji įsipareigojimai, kad Plenumui galima būtų raportuoti apie visų gamybinių užduočių įvykdymą.

Garbingai vykdo prisiimtuosius įsipareigojimus „Salamiesčio“, „Byčių“, „Nemuno“, „Tarybinio pirmūno“ kolūkių žemdirbiai. O „Byčių“ kolūkio karvių melžėjos Domė Žiurlienė, Ona Totorienė, „Salamiesčio“ — Aldona Janušauskaitė, Janė Bernotaitė, Elzė Ažubalytė, Julija Agejeva ir kt. jau Didžiojo Spalio išvakarėse įvykdė prisiimtuosius įsipareigojimus pieno gavyboje. Rajone plačiai žinomos ir kitos darbščios karvių melžėjos — Alė Švelnytė („Tarybinis pirmūnas“), Ona Purkėnienė („Nemunas“) ir kt., per 10 mėnesių primelžusios iš karvės daugiau kaip po 3000 kg pieno.

Mėsos gamyboje neblogų rezultatų pasiekė „Alizavos“, „Antasavos“, „Nerles“, „Salamiesčio“ kolūkių gyvulininkystės darbuotojai. Mes telsėtai didžiuojamės pasiekimais, tačiau ties jais neturime sustoti. Dar daugelyje kolūkių ne-

patenkinamai vykdomi socialistiniai įsipareigojimai. „Adomynės“, „Mūsų rytojaus“, Mičiurino v. kolūkuose besąlygiškai turi būti ištesėtas žodis pieno gavyboje. Blogai vykdomi socialistiniai įsipareigojimai mėsos gamyboje „Šetekšnos“, Mičiurino vardo, „Vedrupio“ ir kt. kolūkuose. Šių kolūkių vadovai, žemės ūkio specialistai, gyvulininkystės darbuotojai turi didesnę dėmesį skirti gyvulių šėrimui, priežiūrai. Didinant gyvulininkystės produktų gamybą, didelę reikšmę turi tinkamas pasiruošimas gyvulių žiemojimui, gyvulininkystės darbuotojų kadrai, gyvulių prieauglio išsaugojimas.

Žiema ne už kalnų. „Šviesos“, „Pergalės“, „Naujo gyvenimo“ kolūkuose silpnai pasiruošta gyvulių žiemojimui. O blogos patalpos — neišvengiami pieno, mėsos nuostoliai.

Daugelyje kolūkių uždelstas dirvų arimas, lėtai vykdomi kūlimo darbai, silpnai ruošiamos sėklos pavasario sėjai, daug ne naudojamasi technika tebere laukuose, neskubama su jos remontu.

Gyvulininkystės fermų darbuotojai privalo dar kartą peržiūrėti visas esamas galimybes gyvulių žiemojimui pagerinti, dėti visas pastangas, kad, sutinkant TSKP CK gruodžio Plenumą, būtų įvykdyti įsipareigojimai gyvulininkystės produktų gamyboje. Žemdirbių pareiga — šiai įžymiajai datai pilnai užbaigti visus ūkinis rudens darbus, paruošti sėklą, žemės ūkio inventorių pavasario darbams.

Neseniai Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis įteikė vyriausybinius apdovanojimus respublikos sportininkams — XVII Olimpinių žaidynių Romoje dalyviams.

Nuotraukoje: Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis su sportininkais B. Kalėdiene, Z. Jukna ir A. Bagdonavičium, įteikus jiems vyriausybinius apdovanojimus.

H. Paluševičiaus (ELTOS) nuotr.

TSKP CK Plenumą sutinkant

Korespondentų postai praneša

PER PARĄ — 900 g

Kas nežino „Tarybinio pirmūno“ kolūkio žemdirbių! Tai vieni iš darbščiausių žmonių rajone. Štai kad ir jaunoji kolūkio veršelių augintoja Regina Žalinkevičiūtė. Mergina dar neseniai atėjo iš septynmetės mokyklos, o savo darbu jau spėjo pagarsėti visame rajone.

Mano svajonė ta, kad kiekvienas prižiūrimas veršelis kiekvieną parą priaugtų po vieną kg, — sako mergina. O koks gi veršelių paros priesvoris dabar? Geras. Vidutiniškai jos prižiūrimas 41 veršelis per parą priauga po 900 g kiekvienas. Tai rezultatas, kuris aiškiai kalba, kaip nuoširdžiai dirba jaunoji veršelių augintoja.

P. PAKETURIS

ISIPAREIGOJIMAI

VIRŠYTI

Neseniai „Salamiesčio“ kolūkio šauniosios karvių melžėjos raportavo kolūkio valdybai, kad Spalio švenčių išvakarėse įvykdė metinius įsipareigojimus — iš kiekvienos karvės primelžė po

2700 kg pieno. Tačiau atskiros melžėjos iš kiekvienos karvės primelžė jau daugiau kaip po 3000 kg pieno. Pavyzdžiui, geriausia kolūkio karvių melžėja Aldona Janušauskaitė iki lapkričio mėn. 1 d. primelžė po 3144,2 kg pieno iš karvės.

Partijos Centro Komiteto Plenumo garbei iš kiekvienos karvės pasiryžau primelžti dar po 300 kg, — sako šaunioji melžėja.

Be abejo, ji savo pažadą ištesės.

K. KARKLENAS

4000 kg — BUS!

Geriausia rajone karvių melžėja — Gertrūda Kairytė. Ne tik „Tarybinio pirmūno“ kolūkyje, bet ir visame rajone žinomas jos vardas. Ir nenuostabu, šaunioji melžėja vien tik per spalio mėn. primelžė iš kiekvienos karvės po 441,4 kg pieno. Lapkričio pirmajam dienai — merginos sąskaitoje jau po 3370,1 kg pieno iš karvės. — Mano tikslas — iš kiekvienos karvės šimet primelžti po 4000 kg pieno, — sako Gertrūda.

J. RUGELIS

Kolūkio vadovai, dėmesio! Skubiai taisyti

— Gal pirkumėte durpių kraiko? Už visą automašiną tik 150 rb! — pareiškė atėjęs į Mūkūnų kaimą („Aukštaičių“ kolūkis) automašinos vairuotojas.

— Ne, ačiū, nerodė vairuotojas. Ir reikia, — žinodami, jis tą patį pasiūlė. Kas jie? Tai LID 76—74 ir LŠ 30—93 automašinių vairuotojai. Nepraėjo nei pusvalandis, ir vėl pasi-

G. GULINAS

Dienos tema

ŽEMĖS ŪKIO MAŠINAS — ŽIEMOJIMUI

Daugumoje rajono kolūkių jau baigiami akiniai darbai. Tuo pačiu ir dauguma žemės ūkio mašinų kuri laiką bus nebenaudojamos.

Kai žemės ūkio mašinos netinkamai laikomos, jos smarkiai susidėvi, todėl mašinų laikymui turi būti skiriamas rimtas dėmesys. Mašinos turi būti gerai prižiūrimos ne tik jų darbo metu — vasarą, bet ir žiemą. Nuo patekusių drėgmės, karščio ar šalčio sutrinkinėja ir supūva medinės mašinų dalys, radija metalas, sutrinkinėja diržai, padangos ir t. t.

Statant mašinas žiemojimui, pirmiausia reikia nuvalyti nuo jų purvą, nepalikti sėjamosiose sėklų, nes jos, sudrybsios, sukelia metalo koroziją. Taip pat būtina gumines dalis pernešti į sausus sandėlius, o įvairius elektros įrengimus, grandines, transporterius ir kitas jautrias drėgmei ir šalčiui dalis apsaugoti dar geriau.

Visos žemės ūkio technikos darbinės dalys, kaip noragai, verstuvai, diskiniai bei kotiniai peiliai ir kitos metalinės dalys, turi būti gerai nuvalytos ir išteptos. Dažytas detales, kurios jau gerokai apsitrinusios, būtina naujai perdažyti. Plūgus, sėjamasias, kultivatorius, diskinius žemės ūkio padargus bei kitas žemės ūkio įdirbimo mašinas reikia statyti ant medinių padėklų, kuriuos būtina dėti po ratais. Kartu turi būti išimamos susidėvėjusios detalės, kad jas greičiau būtų galima atremontuoti.

Kolūkių vadovai turi atkreipti rimtą dėmesį į žemės ūkio technikos paruošimą žiemojimui bei savalaikį jos remontą.

B. LAUCIUS

Rajono mašinų-traktorių parko priežiūrai inspektorius

LTSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO

I S A K A S

Dėl Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos rajonų (miestų) liaudies teismų rinkimų

Remdamasis Lietuvos TSR Konstitucijos 82 straipsniu ir «Lietuvos TSR rajonų (miestų) liaudies teismų rinkimų nuostatų» 13 ir 68 straipsniais, Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas n u t a r i a:

1. Paskirti Lietuvos TSR rajonų (miestų) liaudies teismų liaudies teisėjų rinkimus sekmdienį, 1960 m. gruodžio 18 d.
2. Lietuvos TSR rajonų (mies-

tų) liaudies teismų liaudies tarybų rinkimus vykdyti nuo 1960 m. lapkričio 25 iki gruodžio 15 d.

LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. PALECKIS

LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius S. NAUJALIS

Vilnius, 1960 m. lapkričio 11 d.

MOKOMĖS IR dirbame

Nors ir negausi Alizavos vidurinės mokyklos pirminė komjaunimo organizacija, bet ir šiais mokslo metais ji jau nuveikė kai kurį darbą. Komjaunuliai surengė literatūrinį teismą A. Vienuolio apsakymo „Paskenduolė“ herojei Veronikai. Teisme aktyviai dalyvavo ir komjaunuliai, ir vyresniųjų klasių moksleiviai. Taip pat komjaunuliai prieš kurį laiką surengė įžymiojo rusų poeto M. Lermontovo 146-ųjų gimimo metinių minėjimą. Apie poeto gyvenimo ir kūrybos kelią pranešimą padarė komjauniolė L. Genytė.

Komjaunuliai šefuoja ir jaunuosius savo draugus pionierius. Komjaunolių iniciatyva pionieriams buvo suorganizuota ekskursija į Panevėžį, kur jaunieji leniniečiai apžiūrėjo cukraus

fabriką, susipažino su cukraus gamyba, vėliau dramos teatre žiūrėjo spektaklį „Katės namai“.

Mokykloje veikia ir liaudies draugovė viešajai tvarkai palaikyti, kuriai vadovauja mokytojas Vytautas Jokubka. Draugovės narių tarpe visuomet pamatysite komjaunuolius.

Kaip ir pridera, komjaunuliai — mokslo pirmūnai. Vienuoliktokas Benjaminas Vaitiekūnas — vienas iš geriausių moksleivių, aktyvus draugovininkas. Aktyvi visuomeninė yra komjauniolė Palmira Yčaitė. Neveltui ją komjaunuliai išsirinko savo pirminės komjaunimo organizacijos sekretore.

Džiugu, kad komjaunuliai ir moksle, ir darbe — pirmieji.

P. JUODIŠKIS
V. JAUNIUS

KOMJAUNOLIŲ pavyzdžiu

Komjaunimo organizacija mūsų kolūkyje susikūrė tikrai stropiai, už ką jam kolūkiečiai yra dėkingi. Visuomet šiltai, draugiškai skaitytoją sutinka bibliotekos vedėja komjauniolė Danutė Misiūnaitė. Ji padeda skaitytojams pasirinkti knygas, atsako jiems rūpimus klausimus. Dar džiugiau darosi širdyje, kad komjaunolių pavyzdžiu stengiasi dirbti ir kiti jaunuliai bei merginos. F. DEMIDOVAITĖ „Gegužės Pirmosios“ kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorė

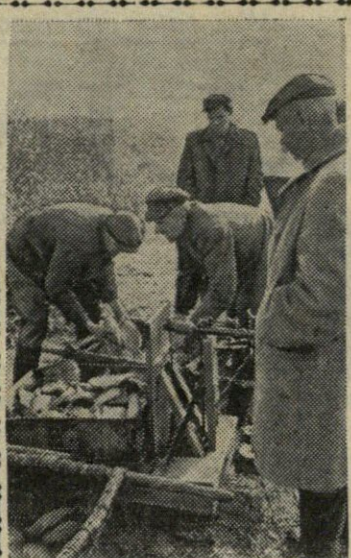
PRIE ŠAŠKIŲ lentų

Neseniai „Sakalo“ kolūkio pirminė komjaunimo organizacija surengė šaškių turnyrą, kuriame dalyvavo nemaža kolūkiečių. Pasirodo, kad kolūkyje tikrai yra gerų šaškininkų. Pirmąją vietą turnyre užėmė Petras Kazlauskas, antrąją — Stasys Šilinis ir trečiąją — Jonas Stanys. Greit bus organizuotos ir šachmatininkų varžybos. V. URBONAS Kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorius

Nuotraukoje: lankytojai Gedimino pilyje — muziejuje.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

Nuotraukoje: Bubių tarybinio ūkio darbininkai ruošia išsiųsti šviežių žuvį į šiaurę. Dešinėje — Pranas Koskus.

K. Liubšio (ELTOS) nuotr.

SIENINĖS spaudos SKAITYTOJAS

DAUGIAU KONKRETUMO

Beveik kiekvieną dieną skaitlingas vietinio ūkio valdybos darbininkų būrys apsilanko naujosios raudonojo kampelio patalpose. Apart portretų, Garbės lentos, lozungų, kiekvieno akį čia patraukia ir sienlaikraštis „Pramonininkas“. Sienlaikraštis apipavidintas tikrai gražiai, skoningai.

Paskutinis sienlaikraščio numeris paskirtas Didžiojo Spalio 43-ųjų metinių garbei. Tačiau medžiaga čia talpinama dar nekonkrečiai. Vedamajame straipsnyje „Šviesi visos žmonijos ateitis“ kalbama apie plačiosios mūsų Tėvynės pasiekimus, pergalės per 43 Tarybų valdžios gyvavimo metus. Tačiau apie rajono, apie vietinio ūkio valdybos darbininkų pasiekimus, šventinės gamybinės dovanos neužsiminama nei vienu žodžiu. O reikėjo.

Be vedamojo straipsnio čia patalpinta tik viena korespondencija „Didįjį Spalį sutinkant“. Joje rašoma: „su naujais pasiekimais Spalio šventės sutiko Kupiškio kalėlynas (brigadininkas Augustauskas), buitinio aptarnavimo kombinatas (vedėjas Latvėnienė), blokų fabrikas (vedėjas Korsakas)“. Tačiau kokie tie pasiekimai — vėl neaišku. Ar įvykdyti gamybiniai planai? O gal jie jau viršyti? Kur paprasti darbininkai, gamybos pirmūnai? Juk tokių žmonių šiame skaitlingame kolektyve tikrai daug. Po korespondencija niekas nepasirašo. Gaudasi išvada, kad redkoligija neturi korespondentų, aktyvo, viską bando aprėpti pati. Dėl to ir medžiaga nekonkreči, nuobodi.

Skoningai, gražiai apipavidalintame sienlaikraštyje turi būti įdomi, patraukli, tampa susieta su vietiniais faktais ir medžiaga. Tik tada sieninė spauda atliks savo paskirtį.

TIKRINAME SOCIALISTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMĄ

Nelengvos buvo šiemet kiaulės užima visuomeninės sąlygos nuimti išaugintą niame pastate tris erdvius derlių. Tik dėka žemdirbių gardus, o „nesavos“ — kolūkio — braido po purą. Nėra abejonės, kad „savosios“ kiaulės geriau, sočiau ir šeriamos.

Gamybiniai metai baigiasi. Tačiau pažvelgus į „Šviesos“ kolūkio gamybinius ninkas Dyra pernai sugalrodikius, matosi, kad išsipareigojimai dar toli gražiau nebaigiami vykdyti. Mėsos 100 ha naudmenų buvo na neužbaigta. Statybinis išsipareigota pagaminti 65 kai T. Šašys, V. Mickevičnt, o pagaminta tik 43 čius, J. Šateika ne visada būna darbe.

Kai neišnaudojamos

cnt. Kiaulienos 100 ha arimų išsipareigota pagaminti 70 cnt, pagaminta 39 cnt. Kur gi atsilikimo priežastys? Toli ieškoti jų nereikia.

Užsukime pas kiaulių šėrėją Barbora Šateikienę. Moteris nebejauna — daugiau kaip 50 metų. Penkti metai ji auginą kiaules. B. Šateikienė pasakoja:

— Pašarų racionas neblogas: 2 kg miltų, 1 kg bulvių, 1 kg burokų. Tik visa bėda, kad bulvių šutinimui kolūkis neišskiria malkų. Reikia pačiai iš miško nešioti žagarus. Pakratams neduoda šiaudų.

Tai tiesa. Kolūkio valdyba mažai rūpinasi gyvulių augintojų darbo sąlygomis, nėra ir kontrolės. Juk ta pati Šateikienė kartu su kolūkio kiaulėmis laiko ir savašias. Jos trys

galimybės

pašarų sukaupia irgi nepakankamai. Siloso, dobilų, šieno pagaminta mažiau negu buvo išsipareigota.

Stai dėl ko silpnai vykdomi ir prisiimtieji išsipareigojimai gyvulininkystės produktų gamyboje.

B. AUKŠTICALNYTĖ

LKP RK instruktorius

J. PETRONIS

Korespondentų posto narys

BRIGADININKO DIENA

TARYBINĖS delegacijos vadovo N. Chruščiovo kalba, pasakyta SNO Generalinės Asamblėjos XV sesijoje nusiginklavimo ir kolonializmo likvidavimo klausimais, dar kartą visam pasauliui parodė Tarybų Sąjungos taikingas pozicijas, jos kovą už taiką, — kalbėjo Lietuvos KP rajono komiteto instruktorius B. Aukštikalnytė „Pergalės“ kolūkio antroje brigadoje, kur buvo organizuota Brigadininko diena.

SUSIRINKĖ brigados kolūkiečiai atidžiai iš klausė pranešimą, visa širdimi pritarė N. Chruščiovo iškeltoms mintims. Kolūkio pirmininkas Vytautas Skorupskis išanalizavo brigados socialistinių išsipareigojimų vykdymą, o TSKP CK gruodžio Plenumo garbei pasiūlė įvykdyti visus prisiimtus socialistinius išsipareigojimus.

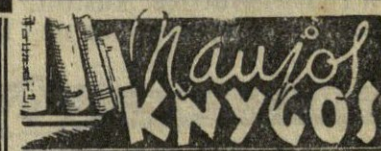
KAD būtų sėkmingai vykdom prisiimtieji išsipareigojimai, — kalbėjo II brigados brigadininkas Balys Kistielius, — reikia nedelsiant sustiprinti drausmę. Yra pas mus dar žmonių, kurie la-

BRIGADA APTARIA SAVO DARBĄ

bai nepareigingai žiūri į savo darbą. Dėl to brigadoje buvo atsilikta su kai kuriais darbais, buvo net ir derliaus nuostolių...

SUSIRINKIME kalbėjo fermos vedėjas Jėka, kolūkietis Šukys ir kiti. Po to buvo išrinkta brigados taryba, į kurios sudėtį įėjo geriausi brigados gamybininkai. Taip pat Brigadininko diena įvyko ir pirmoje „Pergalės“ kolūkio brigadoje.

J. KULIUKAS

KUPIŠKIO KNYGYNE

Falada, H. O KAS DABAR, MAŽASIS ŽMOGAU? Romas. Vertė D. Urbas. V., Valst. grož. lit. 1-klas, 1960. 454 p.

Vokiečių rašytojo knygoje piešiamas Johano Pinebergo ir jo žmonos Lemchen gyvenimas ir kova dėl pačių paprastųjų žmogaus teisių — gyventi, mylėti, turėti šeimą, atskleidžiamas „mažosio žmogaus“ tragizmas kapitalistinėje santvarkoje.

Kultūrinė Kronika

SATYRA KAIMO KULTŪROS NAMŲ SCENOJE

— Saujelė ponų, ilgą laiką sėdėjusių Lietuvos darbo žmonėms ant sprando, po karo pabėgo į užjūrį. Jie neriasi iš kailio, stengdamiesi apšmeižti Tarybų Lietuvą. Dabar jūs išgirsite vieną šitų istorijos atmatų „veiklos“ momentų...

Tokiais žodžiais konferansje Palėvenėlės kultūros namuose pranešė žiūrovams apie eilinį satyros

ir jumoro vakaro numerį. Žiūrovai išgirdo parodijuotą „Amerikos balso“ transliaciją, kurioje buvo aštriai išjuoktas reakcionierius ir šmeižikas — buvęs „Lietuvos žinių“ redaktorius Kardelis.

Satyros ir jumoro vakaro

kuojami apsileidę kolūkiečiai, išjuokiami vakarietiški šokių garbintojai. Šiame vakare aktyviai dalyvavo bibliotekos vedėja Joana Drazdytė, meno dalies vadovė Palmira Kučinskaitė. Numatoma, kad tokie satyros ir jumoro vakarai bus rengiami reguliariai, nes jie vietos kolūkiečių tarpe turi tikrai didelį pasisekimą.

J. DAINIUS

ATEISTO KAMPELIS

Raseinių rajono laikraštis „Stalinietis“ papasakojo savo skaitytojams apie šurpią buržuazinių nacionalistų piktadarbę, įvykdytą daugiau kaip prieš devynerius metus.

...1951 metai. Lukauskų šeima aktyviai dalyvauja kuriant naują, laimingą gyvenimą. Vladas Lukauskas stropiai ėjo

apylinkės pirminko

pareigas, septyniolikmetė dukrė Onutė jau garsėjo geriausia darbininke „Rūtos“ kolūkyje, vyresnioji, Jadvyga, buvo gera moksleivė, aktyvi komjaunuolė ir savi-veiklininkė vidurinėje mokykloje.

Ne, negalėjo ramiai žiūrėti į šią darbščią tarybinę šeimą buržuaziniai nacionalistai. Viskas, kas nauja, dora, pažangu, jiems kėlė žvėrišką neapykantą.

Kartą Jadvygos klasėje besimokanti buožės Mikuckio dukrė Kostė išsivadino mergina, ir niekas jų daugiau

nematė. Tik praėjus devyneriems metams išaiškėjo šios šurpios tragedijos smulkmenos. Savo laiku išsisukęs nuo užsitarnauto atpildo, žmogūdzio pagalbininkas Kazys Mandravickas, prispaustas įrodymų, papasakojo apie klaidą žmogžudystę. Banditai, su Mikuckytės pagalba įvilioję seseris į pasalas, jas kankino, paskui nužudo. Nuleidęs galvą, Mandravickas vedė žmones į Plauginių miš-

KRYŽIUMI PRISIDENGĖ

ko tankumyną, kur prieš devynerius metus pats savo rankomis užkasė nukankintą seseris ir samanomus užmaskavo jų kapą. Parodė prie kapo keturias egles, kuriose tada jis išpiovė po kryžių...

„Kryžius... Tai juo ramino savo sąžinę žmogžudžiai, žudę ir deginę moteris, vaikus, senelius Kauno IX forte, Pirčiupyje, Paneriuose. Kryžiaus prireikė sąžinei nuraminti ir banditui Mandravickui, dalyvavusiam Lukauskaičių nužudyme“, — rašoma rajono laikraštyje.

Didelė gedulo procesija

lydėjo nukankintų seserų palikus iš Raseinių per Tytuvėnus į Šiluvą. Šimtai žmonių atėjo į gedulo mitingą pagerbti buržuazinių nacionalistų nekaltai nužudytų aukų.

—Būkite praeikiti, kryžiumi prisidengę žudikai! — skambėjo prie kapo rūstus motinų pasmerkimas tiems, kurie dar ne taip seniai liejo upelius nekaltų žmonių kraujo, ir tiems, kurie iki šiol nesiliauja žvanginti ginklais, kurstyti naują žmogžudišką karą.

Kaip religija veikia akląją žarną

GIUNSBURGO mieste prie Dunojaus (Vakarų Vokietija) mirė vietos ligoninės vyriausiasis gydytojas. Šis liūdnas įvykis privertė miesto valdžią ieškoti vietoj mirusiojo naują specialistą.

Miesto tėvai — miesto parlamento nariai — kreipėsi patarimo į neutralius ekspertus. Trys garsūs medikai rekomendavo kaip geriausią ir gabiąsį specialistą iš 59 pretendentų prityrusį chirurgą Konradą Ditrichą — Miuncheno universiteto klinikos docentą. Miesto taryba priėmė rekomendaciją ir dauguma balsų paskyrė daktarą Ditrichą vyriausiuoju miesto ligoninės gydytoju.

Tačiau to nepakako. Netoli esančio katalikų vienuolyno vienuolės sukilo prieš naują kandidatūrą ir, vadovaujamos vienuolyno viršininkės, nuėjo į miesto rotušę pareikšti savo pasipiktinimo dėl priimto nutarimo. Mat, pasirodė, kad naujasis vyriausiasis gydytojas... evangelikas.

Nežinoma, kokius argumentus pateikė vienuolės, kokiomis priemonėmis jos paveikė miesto oberburmistrą, bet po derybų su jomis pastarasis sušaukė naują miesto parlamento posėdį ir išreikalavo, kad būtų panaikintas anksčiau priimtas nutarimas...

Giunsburgo miesto ligoninės pacientai — ne katalikai dabar kankinami abe-

jonų: ką jiems daryti? Juk jeigu gydytojas ne katalikas, negali operuoti katalikų, tai, vadinasi, ir priešingai, chirurgas-katalikas negalės operuoti kitokio tikėjimo ligonių. Gal būt, jų akloji žarna veikia kitaip negu katalikų.

NŪDIENIAI ANGELAI

Šalia „kolonizatorinių angeliukų“ vis plačiau pradeda reikštis ir „atominiai angelai“, kurie atominių bombų pagalba taip pat nori atlikti savo „šventą misiją“. Kaip žinome, vienas tokių pirmųjų pionierių buvo Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Trumanas, kurio įsakymu numestos atominės bombos ant Hirosimos ir Nagasaki nužudė tūkstančius nekaltų žmonių. Kiekvienoje savo kalboje kreipdamasis į dievą, ponas Trumanas, reikia manyti, nusipelnė pirmojo „atominio angelo“ vardą. Bet, kaip bebūtų keista, iki šiol jis dar nepareiškęs noro keliauti į rojų ir atkakliai gyvena šiame pasaulyje.

Šios istorijos apie Trumaną gal ir netektų prisiminti, jeigu Amerikos valdančiųjų sluoksnių tarpe nebūtų panašių „atominių angeliukų“.

MŪSU MEDŽIAGOS RĖDSAKAIS

„DIRBA IR MOKOSI“

„Stalino keliu“ laikisiu teršia garbingą morskio 84 (1465) nu-kyklą lankančio jaunimeryje tokiu pavadinimu vardą. mu atspausdintame Mokyklos direktorius straipsnyje buvo kriti- N. Daukantienė prane-kuoti Kupiškio darbi-ša redakcijai, jog moninkų jaunimo viduri-kyklos seniūnų taryba nės mokyklos mokslei-apsvarstė minėtų moks-viai Pranas Šinkūnas ir leivių elgesį, prisiėmė Bronius Šiškevičius, juos auklėti. Be to, jie kurie savo blogu elge-pasižadėjo pasitaisyti.

„PAŽADAI“

Tokiu pavadinimu žinutė buvo atspausdinta „Stalino keliu“ laikraščio 85 (1466) numeryje. Žinutėje buvo rašoma, kad Juodpėnų septynmetės mokyklos moksleiviai nesulaukia, kada jiems bus demonstruojami kino filmai, nors kino mechanikas P. Beleckas jiems pažadų ir negaili.

Rajono kultūros skyriaus vedėjas J. Laucius savo laiške atsako redakcijai, kad žinutėje iškelti faktai yra teisingi. Kino mechanikas P. Beleckas perspėtas. Dabartiniu metu kino filmai moksleiviams demonstruojami.

GEROS MINTYS

„Tiesos“ kolūkio pirminkas V. Bastys:

— Man kino nereikia, o kino pervežimui transporto geriau nei neprašykite!.. Kolūkiečiams kultūrinių priemonių aš pats padarau...

O štai „Pyvesos“ kolūkio pirminko P. Kairio mintys (jis pats sugriovė aparatinę ir apsigyveno žiūrovų salėje):

— Kodėl, draugai kultūros darbuotojai, pas mus nedemonstruojami kinai? Skųsiuos, kaip gyva matote, skųsiuos!

J. VARPELIS

„TIKRI ŽVĖRYS“

Apkrauti stalai valgiais ir gerimais. Pakyla girtas vaikinai Alfonsas Sokas. Jis sviedžia bonką į savo motiną. Sunkiai su-

žeidžiama jai koja. Dvi savaites moteris nepakyla iš lovos, o sūnus Alfonsas ir jo tėvas Vitalius geria; prisigėrę vėl šoka mušti nelaimingą moterį. Visą gyvenimą vargsta Sokienė.

— Žvėrys, tikri žvėrys, — kalba apie juos kaimynai.

Bet kalbėti maža. Reikia padėti materialiai, reikia bausti šiuos chuliganus.

P. LAUŽIKAS

„Palangos“ kolūkis

MELAGIAI

— Pas mus bulvės nukastos, — girtasi „Lukonių“ kolūkio pirminkė su visais valdybos nariais.

Tokias žinias jie davė ir rajono statistikos inspektoriams. Deja! Ketvirtroje brigadoje prie A. Valos — du ha-

nekastų bulvių, prie J. Karazių — irgi du ha, prie S. Venckaus — irgi ne kiek mažiau. Argi tai ne melas?

P. LELYS

UŽMIRŠO

„Palangos“ kolūkyje pašarų sandėlininku dirbo Jonas Bukauskas. Revizijos metu paaiškėjo, kad jis išleikvojo dvi su viršum tonos miltų ir kitų pašarų. Buvo įpareigotas visą nuostolį padengti, bet, deja, jau praėjo du mėnesiai, o padaryti nuostoliai taip ir negražinami.

Kodėl gi?

L. LUKŠYS

TAI BENT BUHALTERĖ

Mūsų kolūkio buhalterė daugiau laiko praleidžia bažnyčioje, negu darbe. Nors ji ir jauna mergina, bet taip jau pasisvėntusi dievui, kad į tiesioginį darbą tik ranka numoja. Paskutiniu

laiku jos bažnytinė karjera pakilo — pradėjo giedoti bažnytiniam chore. Jeigu Onutė sekmadienį nenuveina į bažnyčią, tai visą savaitę serga: atgailauja dievui už neišklausytas mišias.

Tikiuosi, kad jai vieną kartą teks pasiteisinti prieš kolūkiečius už tinginavimą, už tai, kad ji savo elgesiu tik juodina darnią, kruopščią kolūkiečių šeimą.

V. KILKUTĖ

„Vėžionių“ kolūkis

APIE SKYSTĮ...

Visti žino Adomėlį, — Tą, kurs laka skystimėlį.

Ir tikrai, kiek „Vėžionių“ kolūkyje karvių fermos vedėjas P. Adomėlis degtinės išgeria, jis niekad to nepamiršta, bet kiek kolūkio melžėjos primelžia pieno, tai nei jis, nei pačios melžėjos iki šiol dar nežino.

V. KATELYTĖ

„Stalino keliu“ laikraščio 1960 m. taurės rajono krepšinio turnyro NUOSTATAI

I. TIKSLAS

„Stalino keliu“ laikraščio taurės krepšinio turnyras vykdomas siekiant:

1. Masiškai vystyti krepšinį, kelti komandų meistriskumą.
2. Išaiškinti stipriausias fizinės kultūros kolektyvų komandas.
3. Populiarinti krepšinį plačiosiose gyventojų masėse.

Šiais metais vykdomas „Stalino keliu“ laikraščio taurės krepšinio turnyras yra pirmasis. Ypatingas dėmesys yra skiriamas masiškam kolūkių krepšinio komandų dalyvavimui turnyre.

II. VARŽYBŲ VYKDYMAS IR VADOVAVIMAS

„Stalino keliu“ laikraščio taurės turnyras vykdomas vienu etapu. Dalyvauti turnyre leidžiama visoms įmonių, kolūkių, įstaigų, organizacijų bei mokyklų komandoms.

Varžyboms vadovauja Sporto draugijų ir organizacijų sąjungos rajono taryba.

Betarpiškai varžybas vykdo sporto tarybos patvirtinta teisėjų kolegija.

III. VARŽYBŲ LAIKAS

Varžybos vykdomos lapkričio mėn. 27 d. ir gruodžio mėn. 11 d., arba gavus atskirą pranešimą.

IV. VARŽYBŲ SĄLYGOS

„Stalino keliu“ laikraščio taurės turnyre gali dalyvauti visų žemutinių sporto kolektyvų komandos. Kolūkiams

leidžiama sudaryti dviejų kaimyninių kolūkių rinktines. Neleidžiama sudaryti kelių kolektyvų rinktines komandas. Nustatyta dieną neatvykus komandai į varžybas, pergale užskaitoma „priešui“. Varžybos vykdomos pagal veikiančias krepšinio varžybų taisykles.

V. KOMANDŲ REGISTRAVIMAS

Komandos, dalyvaujančios taurės krepšinio varžybose, pristato rajono sporto tarybai dalyvių vardinę paraišką. Registruoti leidžiama 16 žaidėjų (8 vyrus ir 8 moteris). Vardinės paraiškos pristatomos rajono sporto tarybai iki š. m. lapkričio mėn. 23 d. Neregistruotoms komandoms dalyvauti varžybose neleidžiama.

VI. PROTESTAI

Protestai dėl įvykusių varžybų paduodami tuojau pat po rungtynių teisėjų kolegijai. Protestai turi būti motyvuoti ir pasirašyti komandos kapitono arba trenerio.

VII. APDOVANOJIMAS

Komanda, laimėjusi pirmąją vietą, apdovanojama „Stalino keliu“ laikraščio pereinamąja taure vyrų ir moterų grupėse ir rajono sporto tarybos diplomais.

PASTABA: visos varžybos vykdomos Kupiškioje, VI. Rekašiaus v. vidurinės mokyklos sporto salėje. Varžybose gali dalyvauti ir kelios vieno kolektyvo komandos.

„Stalino keliu“ redakcija, Sporto taryba

...Stiprius šalčius atlaiko tik žąsys ir katės, kurios iškenčia net 110 laipsnių šalčio. Baltosios meškos ir ruoniai atlaiko 80 laipsnių, o daugumas žinduolių – tik 45 laipsnius šalčio.

Medūza, vedanti gyvus vaikus

Iš vandenyno gelmių anglių laivo komandai pavyko ištraukti rudai rausvą medūzą su keturiais čiuptuvais. Jos skersmuo – apie 50 centimetrų. Plimuto universiteto mokslininkai nustatė pritrėnkiantį faktą: naujoji medūza veda gyvus vaikus. Tai pirmasis toks žinomas mokslui atvejis duobagyvių pasaulyje.

Somalijos respublika.

Nuotraukoje: kupranugariai ganykloje. Sinchua agentūros nuotr.

GIRSTEIKIŲ pradinės mokyklos spaliukai aplankė „Žadeikių“ kolūkio kiaulių fermą. Kiaulių augintojos G. Lauciūtė ir A. Povilauskaitė papasakojo jiems apie savo darbą.

J. PAUKŠTELIS

Rūpinasi prie mokyklos augančiomis obelaitėmis „VIENYBĖS“ kolūkio pradinės mokyklos moksleiviai. Apie jas buvo išpurenta žemė, sugrębti lapai.

A. MEŠKAITIS

Moksleivių tėvų susirinkimas įvyko MILIŪNŲ pradinėje mokykloje. Buvo išrinktas tėvų komitetas, aptarti tėvų su mokykla bendradarbiavimo klausimai.

J. PUKNYS

Švaru ir tvarkinga ŠIMONIŲ vidurinės mokyklos internate. Internato auklėtojos mokytojos Karūžienė ir Dūdėnaitė moksleiviams padeda paruošti pamokas, o laisvalaikio daug darbo skiria auklėjamajam darbui.

V. ŠEŠTOKAS

SUBAČIAUS vidurinės mokyklos IX klasės moksleiviai, vadovaujami mokytojos Šliogerytės, buvo nuvykę į Panevėžį. Čia jie aplankė teatrą, susipažino su miesto įdomybėmis.

A. DAUBARAS

Moka linksintis KIKONIŲ pradinės mokyklos moksleiviai. Neseniai per surengtą vakarą spaliukės pašoko baleta, o trečiaklasis G. Petrusis padeklamavo eilėrašį „Spalio augintinė“.

E. KVIETKAUSKAITĖ

Nemaža dekoratyvinių medelių prie mokyklos moko-mojo-bandomojo sklypo pasodino ALIZAVOS vidurinės mokyklos moksleiviai. Mokyklos aplinka bus dar gražesnė.

V. JAUNIUS

Redaktorius S. ZAUKA

REGISTRUOJA SANTUOKĄ

Santuokos numatomos įregistruoti 1960 m. lapkričio 19 d.

Jasinskas Alfonsas, Pilypo s., gimęs 1935 m., gyv. Kupiškio raj., Kalnagalių km., su Liauškaite Milda, Petro d., gimusia 1940 m., gyv. Kupiškio raj., Sabuliškių km.

Butkus Vladas, Antano s., gimęs 1931 m., gyv. Kupiškio raj., Mazgeliškių km., su Tubyte Elena, Kazio d., gimusia 1937 m., gyv. Kupiškio raj., Sakonių km.

Žilys Jonas, Jono s., gimęs 1926 m., gyv. Panevėžio raj., Pelėdiškių km., su Stirkaitė Bronislava, Petro d., gimusia 1928 m., gyv. Kupiškio raj., Skverbių km.

Santuokos numatomos įregistruoti 1960 m. lapkričio 26 d.

Minkevičius Jonas, Povilo s., gimęs 1924 m., gyv. Kupiškio raj., Pūponių km., su Balyte Monika, Juozo d., gimusia 1929 m., gyv. Kupiškio raj., Jurėniškių km.

Škodinas Jurijus, Dmitrijevičius, gimęs 1938 m., gyv. Kupiškio m., Gedimino g-vėje, su Stankūnaite Elena, Edvardo d., gimusia 1941 m., gyv. Kupiškio m., Vytauto g-vėje Nr.11.

Balčiūnas Kazys, Adolfo s., gimęs 1934 m., gyv. Kupiškio raj., Svydenių km., su Latvyte Danute, Antano d., gimusia 1941 m., gyv. Kupiškio m., Staro g-vėje Nr. 15.

Garbaskas Jonas, Petro s., gimęs 1931 m., gyv. Kupiškio raj., Rudilių km., su Kubiliūte Janina, Jono d., gimusia 1937 m., gyv. Kupiškio raj., Atkočiškių km.

Kupiškio raj. kooperacijos sąjunga laisvai, neribotais kiekiais parduodamas (300 markės) cementas.

Panevėžio grūdų produktų gamyklų valdyba superka vasarinių vikių sėklą. Už vieną kg vikių sėklos mokama po 5 rublių ir apkeičiama tvarka parduodama koncentruotų pašarų po 2 kg.

Direktorius

P. Kežinaitis

ŽUDIKO atsiminimai

(Pradžia Nr. 80 (1461).

Žudomų moterų ir vaikų vaizdas jam sukeldavo ne gailėstį nelaimingoms žvėriško susidorojimo aukoms, o tik baimę, kad kada nors toks pat ar panašus likimas neišvengtų jo paties šeimos. Jis rašo:

«Atsitikdavo, jog, kai būdavau kada namie, mano mintis staiga sugrįždavo prie kokios nors žudynių detalės. Turėdavau tada išeiti iš namų. Nebegaldavau išverti nuoširdžioje šeimos atmosferoje. Matydama, kaip linksmai žaidžia mūsų vaikai ir kokia laiminga yra mano žmona, ne kartą pagalvodavau: kaip ilgai dar tvers jūsų laimė?»

Egoistiškai besirūpindamas savo šeima, kuri gyveno kartu su juo Osvencime, R. Hesas sudarė jai visas ten įmanomas sąlygas puikiai gyventi. Jis pats sa-

davę. Ir priduria:

«Tiesa, kad mano šeimai gera buvo Osvencime. Būdavo vykdomas kiekvienas žmonos ir vaikų noras. Vaikai galėdavo kiek tik norėdami išdykauoti, o žmona turėdavo tiek mėgiamų gėlių, jog tarp jų jausdavosi kaip rojuje».

Kaip rojuje! Galima įsivaizduoti, koks padaras buvo ir Rudolfas Heso žmona, jeigu Osvencime, šioje mirties, kančių ir kraujo karalystėje, ji galėdavo gėrėtis gėlėmis ir jaustis «kaip rojuje». Trata kulkosvaizdžiai ir automatai, aidi žudomų žmonių klyksmas ir priešmirtinis dejavimas, ore sklinda deginamų lauvų smarvė, o ponis Hesiene glaudžia prie krūtinės tik ką nuskintą rožę ir traukia į save jos malonų kvapą!

«Visa mūsų šeima pasižymėjo nepaprastu žemdirbiystės pamėgimu, ypatingai mylėdavo gyvulius. Kas sekmdienį turėdavau važinėti su šeima po laukus ir vaikščioti po arklides; netgi šunidžių nebūdavo galima aplenk- ti. (Kur gi ne! Juk reikėdavo pasižiūrėti tų keturkojų, kurie padėdavo esesininkams draskyti kalinius! — P. K.). Daugiausia meilės būdavo skiriama abiem

vo autobiografijoje rašo, kad Osvencime visi (turima galvoje, žinoma, ne kaliniai, o administracijos pareigūnai) to puikaus gyvenimo jam ir jo šeimai pavydėdavo. Ir priduria: «Tiesa, kad mano šeimai gera buvo Osvencime. Būdavo vykdomas kiekvienas žmonos ir vaikų noras. Vaikai galėdavo kiek tik norėdami išdykauoti, o žmona turėdavo tiek mėgiamų gėlių, jog tarp jų jausdavosi kaip rojuje».

Kaip rojuje! Galima įsivaizduoti, koks padaras buvo ir Rudolfas Heso žmona, jeigu Osvencime, šioje mirties, kančių ir kraujo karalystėje, ji galėdavo gėrėtis gėlėmis ir jaustis «kaip rojuje». Trata kulkosvaizdžiai ir automatai, aidi žudomų žmonių klyksmas ir priešmirtinis dejavimas, ore sklinda deginamų lauvų smarvė, o ponis Hesiene glaudžia prie krūtinės tik ką nuskintą rožę ir traukia į save jos malonų kvapą!

«Visa mūsų šeima pasižymėjo nepaprastu žemdirbiystės pamėgimu, ypatingai mylėdavo gyvulius. Kas sekmdienį turėdavau važinėti su šeima po laukus ir vaikščioti po arklides; netgi šunidžių nebūdavo galima aplenk- ti. (Kur gi ne! Juk reikėdavo pasižiūrėti tų keturkojų, kurie padėdavo esesininkams draskyti kalinius! — P. K.). Daugiausia meilės būdavo skiriama abiem

mūsų arkliai ir eržilui. Vaikai visada turėdavo daržę kokių nors ypatingų žvėrelių ar gyvulių, kurių prinešdavo jiems kaviniai: tai vėžlių, tai vėl kiaunių, kačių arba driežų. Daržę nuolat būdavo kas nors naujo ir įdomaus. Vasarą vaikai pliuskėdavo arba daržę įrengtame maudymosi baseine, arba Solos upėje. Didžiausias džiaugsmas būdavo jiems, kai drauge su jais maudydavosi ir tėvelis», — prisimena R. Hesas.

Šitokia šeimyninė laimė idili- ji galėjo piešti tik žmogus visiškai atbukusių jausmų, užkietėjusios širdies ir sąmoningai ignoruojas tą kruviną aplinką, kurioje ne tik tai gyveno, bet ir aktyviai veikė. Rudolfas Hesas tokiu budeliu iš tikrųjų ir buvo. Jis buvo įsitikinęs, kad, masiškai žudydamas žmones, jis tik stropiai vykdo paprastą, nors ir žiaurų, aukštesnės valdžios įsakymą ir todėl jis pats visiškai nekaltas. Tik prieš pat mirtį jis, gal būt, suprato visą savo nusikaltimo baisumą. Tada, matyt, ir paskatino jį keturiom dienom prieš mirties bausmės įvykdymą parašyti dar vieną pareiškimą, kuris paskelbtas kartu su jo atsiminimais. Tame pareiškime beveik žodis į žodį pasakyta štai kas:

«Sąžinė verčia mane padaryti dar sekantį pareiškimą: Kalėjimo vienetėje aš su visu kartumu supratau, kokie sunkūs yra mano nusikaltimai žmoniškumui. Kaip naikinimo stovyklos komendantas Osvencime, realizavau dalį baisių, žmogžudiš- kų «Trečiojo reicho» planų.

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. lapkričio 16 d.